



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Conciliorvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno DLIII. ad annum DLXXVII.

**Parisiis, 1644**

Epistola Benedicti Papae I. Ad David Episcopvm. Probat ex sacris literis,  
summam Trinitatem vnitatem esse.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-15324**

EPISTOLA  
BENEDICTI PAPÆ I.  
AD DAVID EPISCOPVM.

Probat ex sacris literis, summam Trinitatem  
vnitatem esse.

*Reuerendissimo fratri episcopo David, Benedictus salutem  
in Domino.*

**R**ESPONDERE literis vestris plenius cogitavi: sed cum hoc meditarer, tantus me dolor tetigit, vt magis flere quam aliquid dicere, delectatus sim. Sed ne funditus remaneret, pauca vobis rescribere curavi, ad potiora vos tempora congrue inuitans. Quod autem literæ tuæ testes sunt, quosdam intra prouinciam Baticam esse, qui dicerent, neminem veraciter posse probare, Trinitatem vnitatem fieri, cum neque tres vnum, neque vnum in tribus posse quemquam proprie approbare: quas ob causas, dilectissime fili, consulta tibi apostolicæ sedis misimus, vt aut his eos ad rectam fidem conuerti facias, aut ab ecclesia, antequam pestis hæc latius diuulgetur, repellas. His (frater) scripturarum testimoniis vnitatem Trinitatis agnosce, & desine Arianorum prauitatem sequi, vt ab eadem possis peccatorum indulgentiam promereri, Isaia propheta dicente: *Vidi Dominum sabaoth sedentem super* <sup>Isa. 6.</sup> *thronum excelsum, & seraphim stabant in circuitu eius: sex alæ uni, & sex alæ alteri. Duabus velabant faciem eius, duabus autem velabant pedes eius, & duabus volabant. Et clamabant ad alterutrum, dicentes: Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus sabaoth.* Si Trinitas non est, quare tertio, sanctus, dixerunt? Et si vnitas non est, quare sub trina repetitione vnum Deum ac Dominum intimarunt? Si Trinitas non est, cur in Geneseos dicitur: *Dixit Deus, fecit* <sup>Genes. 1.</sup> *Deus, & benedixit Deus?* Si vero vnitas non est, quare tertio dixit, Deus, & non deos pluraliter commendauit? Et si Trinitas non est, quare in Exodo dictum est tertio: *Domine, Domine, Domine, miserator & misericors?* <sup>Exod. 34.</sup> Si vnitas non est, quare dum tertio diceret, Domine, postea miserator sin-



gulariter dixit, & non, miseratores, vt plures ostenderet, intimauit? Si Trinitas non est, cur Abraham ad ilicem Mambre sedens, tribusque occurrens, vni, *Domine*, dixit; & non (vt viderat) tribus salutationis obsequium reddidit? Si vnitas non est, quare cum Mofi, *Deus Abraham*, & *Deus Isaac*, & *Deus Iacob*, tertio diceret, vnitatem ostendens, *Hoc mihi nomen est*, dixit; & non, Hæc sunt nostra nomina, designauit? Si Trinitas non est, quare Dauid tertio dixit: *Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus*? Si vnitas non est, quare cum, *Deus*, tertio nominasset, *benedicat*, & non, benedicant, adiunxit? Si Trinitas non est, cur Isaias denuo dixit: *Domine Deus sabaoth, Deus Israel, qui sedes super cherubim*? Si vnitas non est, quare: *qui sedes*, dixit, & non, *qui sedetis*, \* & adiunxit? Si Trinitas non est, quare in Regnorum libro dicitur: *Domine Deus omnipotens, Deus Israel, sermones tui fideles sunt*? Si vnitas non est, quare *tui* dicitur, & non, *vestri*, potius intimatur? Si Trinitas non est, cur in psalmo 58. cantatur: *Domine Deus virtutum, Deus Israel, intende ad visitandas omnes gentes*? Si vnitas non est, quare *intende* posuit, & non, *intendite*, vt prædicatus est, intimauit? Si Trinitas non est, quare in Apocalypsi tertio dixit: *Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus omnipotens, qui est, & qui erat*? Si vnitas non est, quare non, qui sunt, pluraliter, sed, *qui erat*, designauit? Si Trinitas non est, quare in Deuteronomio dictum est: *Dominus Deus tuus, Deus misericors est, & audiet vocem tuam*? Si vnitas non est, quare *audiet* posuit, & non, *audient*, intimauit? Si Trinitas non est, quare in Iesu Naue dicitur libro: *Dominus Deus deorum est*? Si vnitas non est, quare, *est*, dixit, & non, sunt, more locutionis induxit? Si Trinitas non est, quare Elias orando, *Domine, Domine, Domine, Deus Israel, ostende quia tu es Deus meus*, dixit? Si vnitas non est, quare, *ostende*, & non, *ostendite*, posuit? Si Trinitas non est, cur Mardocheus orando, *Domine, Domine Deus omnipotens, omnia in potestate tua sunt*, dixit? Si vnitas non est, quare *in tua* posuit, & non, *in vestra*, signauit? Si Trinitas non est, cur etiam Iudith orando dixit: *Domine Deus omnium virtutum, respice in orationem meam*? Si vnitas non est, quare, *respice*, posuit, & non, *respicite*, designauit? Si Trinitas non est, quare in Ieremia dicitur,

*Dominus*

\* adstru-  
xit ?



*Dominus Deus vester Deus verax est?* Si vnitas non est, quare, *verax est*, dixit, & non, *veraces*, potius intimauit? Si Trinitas non est, quare in Apocalypsi scriptum est: *Dominus Deus & spiritus prophetarum misit angelum suum*, ostendere seruis suis quæ oportet fieri cito? Si vnitas non est, quare cum Patrem & Filium & Spiritum nominasset, *misit Dominus*, dixit, & non, *miserunt*, sub prætextu trium personarum & nominum introduxit? Si Trinitas non est, quare in Deuteronomio dicitur: *Dominus Deus vester hic est Deus?* Si vnitas non est, quare, *Hic est*, dixit, & non, hi sunt, plurali numero designauit? Si Trinitas non est, quare in eodem dicitur libro: *Dominus Deus tuus Deus magnus & potens est?* Si vnitas non est, quare, *magnus & potens*, & non pluraliter nominatur? Si Trinitas non est, cur Tobias filium suum cum in Rages ciuitatem cum Raphaelæ angelo mitteret, benedicens eos, ita dixisse docetur: *Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Iacob, ipse impleat benedictionem suam in vobis?* Si vnitas non est, quare, *ipse impleat*, dixit, & non ipsi impleant, intimauit? Postremo, si Trinitas non est, quare Dominus discipulos suos in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti vniuersas gentes misit baptizare? Si vnitas non est, quare, *in nomine*, dixit, & non, in nominibus, præcipiendo perdocuit? Si Trinitas non est, quare apostolus Paulus ait: *Ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia?* Si vnitas non est, quare, *ex ipso*, posuit, & non, ex ipsis, adstruxit? Si enim certo certius volueris vnitatem Trinitatis agnoscere, a sæpe dicto doctore gentium Apostolo poteris vniuersa condiscere, & sequi catholicam fidem, & Arianorum prauitatem respuere. *Gratia Domini nostri Jesu Christi, inquit, & caritas Dei, & communicatio sancti Spiritus. Ipsa est Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Quomodo autem in Trinitate vnum sunt? quia natura atque ab inuicem separari non possunt. Ceterum, frater carissime, quæ tua continebant scripta, ex subiectis sententiis maxime omnia poteris colligere. Necessè est, frater carissime, adesse diuinum, vbi humanum cessat auxilium. Et vt iuxta apostolum Paulum dicamus, licet verba replicemus, quæ ipse Timotheo scribit dicens: *Ecclesia Dei viui, columna & firmamentum est veritatis. Et manifeste ma-**



gnium est pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit angelis, prædicatum est in gentibus, creditum est in mundo, assumptum est in gloria. Spiritus autem manifeste dicit, quia in nouissimis temporibus discedent quidam a fide, attendentes spiritibus erroris & doctrinis dæmoniorum in hypocrisis loquentium mendacium, & cauteriatam habentium suam conscientiam, prohibentium nubere, abstinere a cibis quos Deus creauit ad percipiendum cum gratiarum actione, fidelibus, & his qui cognouerunt veritatem, quia omnis creatura Dei bona est, & nihil reiiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur. Sanctificatur enim per verbum Dei & orationem. Hæc proponens fratribus, bonus eris minister Christi Jesu, enutritus verbo fidei & bonæ doctrinæ, quam assecutus es. Ineptas autem & inanes fabulas deuota, & exerce teipsum ad pietatem. Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est. Pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ quæ nunc est, & futuræ. Fidelis sermo & omni acceptione dignus. In hoc enim laboramus & maledicimur, quia speramus in Deum viuum, qui est saluator omnium hominum, maximeque fidelium. Præcipe hæc & doce. Nemo adolescentiam tuam contemnat, sed exemplum esto fidelium in verbo, in conuersatione, in caritate, in fide, in castitate. Dum venio, attende lectioni, exhortationi, doctrinæ. Noli negligere gratiam quæ in te est, quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyterii. Hæc meditare, in his esto, ut profectus tuus manifestus sit omnibus. Attende tibi & doctrinæ, insta in illis. Hoc enim faciens, & teipsum saluum facies, & eos qui te audiunt. Fame enim nimis affligitur populus Romanus, qua clade atque aliis anxietatibus vexatus, longam epistolam minime scribere valui. Tempore congruo denuo (si necesse fuerit) mitte, & ea quæ desideraueris, sume. Deuste incolumem custodiat, frater carissime. Amen. Data quarto Nonas Aprilis, Iustino & Libio viris clarissimis consulibus.